

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Zadeva: **Zapisnik 20. seje Sveta za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije**

Datum sestanka:	8. 12. 2017	Trajanje sestanka:	Od 13.45 do 17.00

Prisotni člani oz. namestniki: Prof. dr. Emil Erjavec, Peter Vrisk, mag. Anita Jakuš, Anton Medved, prof. dr. Branko Kramberger, Irena Ule, Branko Virag, dr. Andrej Simončič, Bogdan Štepec in Doris Letina

Odsotni člani: Tone Hrovat, Boštjan Noč, Marjan Vindiš in dr. Andrej Simončič

Predstavniki MKGP in ostali: mag. Dejan Židan, mag. Tanja Strniša, Tadeja Kvas Majer, Rok Židanik, dr. Luka Juvančič, dr. Marko Lovec in Marjeta Bizjak

Dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika 19. seje Sveta za kmetijstvo in podeželja RS
2. Poročilo o aktivnostih ministrstva in vprašanja ter pobude članov
3. Seznanitev in določitev okvirja in načina razprave o sporočilu Evropske Komisije
Prihodnost preskrbe s hrano in kmetijstva
4. Razno

Ad. 1

Sklep 1: Svet za kmetijstvo in podeželje RS je potrdil zapisnik 19. Seje Sveta za kmetijstvo in podeželje RS.

Ad. 2

Ta točka je bila na tokratnem zasedanju Sveta za kmetijstvo in podeželje RS umaknjena z dnevnega reda.

Ad. 3

Tokratna seja Sveta za kmetijstvo in podeželje RS je bila vezana na prvo obravnavo Sporočila Evropske komisije »O prihodnosti preskrbe s hrano in kmetijstva«, ki je bilo objavljeno konec novembra in bo prvič formalno predstavljeno na Svetu ministrov 11. 12. 2017. Namen te seje je bil predstaviti sporočilo članom Sveta in opraviti prvo izmenjavo mnenj o njem pred zasedanjem Sveta kmetijskih ministrov EU v Bruslju, širša javna razprava pa se bo začela v januarju 2018. Slovenija je tudi zaprosila Evropsko komisijo, da bi prišla v januarju predstaviti sporočilo na javnem posvetu. MKGP je že izvedlo več strateških delavnic o prihodnosti SKP, ki se je zaključila z avgustovsko delavnico Sveta za kmetijstvo in podeželja. Večina prioritet, ki so bile izpostavljene, premisleki o učinkih obstoječih ukrepov in zamisli o novih, so dober poligon za razvijanje novega strateškega pristopa.

V uvodu je Tadeja Kvas Majer naprej predstavila vsebino tega sporočila in v nadaljevanju so sledili tudi odzivi tako članov Sveta kot tudi pripravljavcev CRP-a na temo prihodnosti SKP.

Sporočilo je EK objavila 29. novembra 2017 in temelji na razmisleku o rezultatih izvajanja SKP in doseganju zastavljenih ciljev, potrebi po soočenju z novimi izzivi ter izidu posvetovanja o prihodnosti SKP.

Sporočilo Evropske komisije o prihodnosti SKP ne vsebuje konceptualne predstavitev mehanizmov, za razliko od zadnje Sporočila (SKP 2013-2020) v tej fazi ne vključuje različnih scenarijev, temveč predstavlja samo eno možno smer razvoja. V uvodnem delu Sporočilo izpostavlja pomen kmetijstva za zagotavljanje prehranske varnosti, pri upravljanju naravnih virov, zlasti kmetijskih zemljišč, biotske raznovrstnosti, proizvodnji obnovljivih virov energije in zaposlovanju.

Sporočilo prinaša tudi nove cilje SKP:

- ustvariti plodna tla" za pameten in odporen kmetijski sektor;
- okrepiti skrb za okolje in podnebne ukrepe ter prispevati k doseganju okoljskih in podnebnih ciljev EU;
- krepiti družbeno-ekonomsko tkivo podeželskih območij«.

Z vidika slovenskih prioritet pogrešamo večji poudarek na območjih z naravnimi omejitvami (OMD po naše), ki je v Sloveniji pomemben in uspešen del politike za ohranitev kmetovanja v hribovitem in gorskem svetu.

Sporočilo predvideva enoten Strateški načrt za oba stebra SKP, kar je pomembna novost. Razrahljanje regulatornih EU okvirov in posledično večja subsidiarnost je lahko pomemben korak pri prenovi, večji ciljnosti in učinkovitosti kmetijske politike. Doslej neposrednih plačil in tržnih ukrepov prvega stebra ni bilo treba posebej utemeljevati. Je pa to bil predmet politike razvoja podeželja. Države članice bodo morale izvesti resno analizo potreb, potem definirati cilje in izbrati ukrepe za njihovo uresničitev. Ukrepi bodo sicer za prvi steber definirani vnaprej s strani uredbe EU, naloga držav pa bo izbor in podrobna opredelitev ukrepov, ki jih bo treba smiselno povezati s potrebami in spremljati z indikatorji.

Pri predstavitvi mehanizmov nove SKP je Komisija dala na prvo mesto znanje in inovacije v podporo trajnostnemu kmetijstvu. Izpostavljena je vloga tehnološkega razvoja in predvsem digitalizacija. Med ključnimi mehanizmi izpostavljajo Evropsko inovacijsko partnerstvo (EIP-AGRI) ter predvsem pomembnost vzpostavitve učinkovitega AKIS-a (sistema znanja in inovacij v kmetijstvu) v državah, saj je to očitno problem v pomembnem deležu držav članic.

V okviru kmetijske politike sta izraziteje tudi poudarjeni vprašanji potrošnikovega odnosa do hrane ter delovna mesta in gospodarska rast.

Sporočilo jasno izpostavlja, da neposredna plačila ostajajo »bistvena sestavina« SKP, obenem pa tudi, da je porazdelitev podpor sporna (80 % podpor dobi 20 % kmetov) in da ima EU veliko malih kmetij. Neposredna plačila naj bodo poenostavljena in bolj ciljno naravnana. *Sporočilo* tudi ponovno odpira možnosti zgornje omejitve plačil z regresivnim pristopom in daje več poudarka na prerazporeditvenih plačilih. Podpore naj bi bili deležni samo aktivni kmetje. Komisija poudarja tudi, da je treba poenotiti raven plačil med državami.

Izpostavljena je tudi podpora naložbam in prestrukturiranju kmetijskih gospodarstev. Ob tem naj bi bil poseben poudarek dan novim tehnologijam. Krepiti je treba vlogo organizacij proizvajalcev, pa tudi verig vrednosti in posebej vlagati v biogospodarstvo in druge oblike diverzifikacije in posodabljanja. Širiti je treba finančne instrumente ter krepiti poslovno svetovanje in inovativnost.

Sporočilo poudarja potrebo po izboljšanju ukrepov SKP za upravljanje s tveganji. V precej načelnem tekstu (govori o EU platformi za upravljanje s tveganji), izpostavlja dohodkovno stabilizacijsko plačilo in nekatere nove ukrepe, recimo nove finančne instrumente, pozavarovanja, varčevalne račune, predvsem pa poudarjajo tudi možnosti državnih pomoči.

Poleg Strateškega načrta je področje okoljske in podnebne politike tisto, ki prinaša največ sprememb. Sedanjo delitev ukrepov na 1. in 2. steber naj bi zamenjala »enotna arhitektura« rezultatsko naravnanih ukrepov. Prav doseganje zastavljenih ciljev iz Strateškega načrta bo največji izziv prihodnje reforme SKP.

Sporočilo je izjemno ambiciozno na področju rasti in zaposlitev na podeželju, podeželska območja imajo precejšnje strukturne težave, predlaga pa zelo splošne ali zelo ozke rešitve: večjo koordinacijo strukturnih politik, vezanih na podeželje, biogospodarstvo in razvoj verig vrednosti, razvoj pametnih vasi, nadaljevanje LEADER pristopa. Potrebno je ustvariti verige vrednosti, vsekakor ima Slovenija dobro izkušnjo z LEADER pristopom, ki ga je treba širiti, verjetno pa tudi narediti bolj fleksibilnega, tako v vsebinskem smislu, kot tudi v izvedbenem smislu.

Tudi v prihodnji SKP kot posebna prioriteta ostaja generacijska prenova kmetijstva in podeželja. Spodbudno je, da ugotavlja tudi potrebo in možnosti za nove udeležence v prostoru, čemur je do sedaj SKP namenjala manj pozornosti. Pri mehanizmih ni veliko dosedanjo prakso razširiti z novimi prijemi podjetniškega in socialnega svetovanja.

Sporočilo navaja, da bi morali kmetje bolje razumeti potrebe potrošnikov in družbe ter se jim prilagajati. Gre za trajnostno rabo pesticidov, dobrobit živali, ostanke antibiotikov v izdelkih živalskega izvora. Tem vprašanju se je treba resno posvetiti, kmetijstvo se ne more izogibati pričakovanjem družbe od pridelave in predelave hrane.

Sporočilo tako odraža novo usmeritev evropske kmetijske politike, ki spodbuja odpiranje zunanje trgovine in možnosti za nadaljnji razvoj evropskega kmetijstva. Komisija pa daje prihodnji SKP tudi novo vlogo na področju migracijske politike. V regijah izvora migrantov je treba okrepiti tudi naložbe in prenos znanja v kmetijstvu, da bi zadržali in dali nove perspektive tamkajšnjemu prebivalstvu (mišljena je predvsem Afrika).

Trgovinsko odpiranje na področju hrane nima enoznačnih pozitivnih učinkov. Odziv bi zato moral biti predvsem v krepitvi agroživilstva, pa tudi njegovi diferenciaciji. Temu vprašanju in logični posledici je treba dati v novem strateškem načrtu za izvedbo SKP posebno težo.

Mehanizmov nove SKP torej še ni na obzorju, treba bo počakati uredbe, ki pa lahko prinesejo tudi presenečenje, da bo velika večina obstoječih mehanizmov z nekaj modifikacijami ohranjenih, države same bodo edino dobile nalogo, da predpišejo jasen strateški načrt in bolj rezultatsko naravnane ukrepe. Pisanje strategije bo izredno

zahtevno delo, ki mora biti napisano na osnovi dobrih analiz, podatkov in tudi političnih odločitev.

Vsekakor je poseben problem, da v ozadju ni finančnega načrta, kot tudi ne analize uspešnosti dosedanjih ukrepov in pristopov. Brez tega pa je seveda razprava precej omejena in ne dopušča možnosti za dokončen in bolj poglobljen odziv.

Sredstva in reformo EU lahko izkoristimo za svoje lastne in prepotrebne spremembe in reforme. Slovenija potrebuje močno kmetijsko politiko ali po novem: prehransko in kmetijsko politiko.

V razpravi so sodelovali vsi prisotni in je bilo izpostavljeno zlasti:

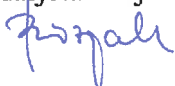
- OMD v samem sporočilu manjka, kar pa je za nas zelo pomembno, minister se bo proaktivno odzval na sam sistem načrtovanja;
- Nekateri države razmišljajo, da prihaja čas o korekciji neposrednih plačil, to lahko privede do prekomernega plačila v nekaterih državah, prav tako se razmišlja o regresivnem plačilu;
- Sprememba koncepta izvajanje SKP, predvideno je razrahljanje EU okvirjev, večja subsidiarnost;
- Spreminjanje se okvir odločanja, več bo na državi članici, podlaga za izvajanje ukrepov bo na podlagi nacionalnih strategij;
- Programiranje ni toliko problematično, kot je samo administriranje;
- Potrebno je narediti revizijo dokumenta iz junija 2016;
- Potrebno bo pripraviti dobre analitične podlage, da ne bo težav pri usklajevanju;
- Potrebno bo vzpostaviti AKIS, saj če si bomo šli kmetijstvo z manj kemije bo potrebnega še več znanja, potrebno je imeti skupine za razvoj;
- Potrebne s naložbe v nove tehnologije, nimamo strategije za bio gospodarstva, pozornost dati vsem oblikam povezovanja, ne samo OP;
- Varovanje okolja in podnebne spremembe;
- Posebna pozornost za mlade kmet, kmetje bi si želeli imeti plačila za zgodnje upokojevanje;
- Pričakovanja potrošnikov, tega v sporočilu ni;
- Pri NVO bodo začeli o tem razprave, pripravili bodo stališča;
- Potrebno bo postaviti prioritete, kaj sploh spreminjati glede na sedanji program, kar je dobro je potrebno ohraniti, kar ne funkcioniira umakniti.

Sklep 2: Svet za kmetijstvo in podeželje RS se je seznanil s Sporočilom Evropske komisije »O prihodnosti preskrbe s hrano in kmetijstva«.

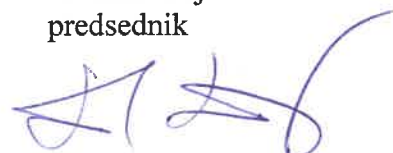
Ad. 4

P. Vrisk je pod točko razno predstavil pripombe ZZS na določbe predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu, ki so usklajene tako s KGZS in SKS. hrano.

Zapisala:
Marjeta Bizjak

prof.dr. Emil Erjavec
predsednik

LISTA PRISOTNOSTI

Datum: 8. 12. 2017

Sestanek: 20. SEJA SVETA ZA KMETIJSTVO IN PODEŽELJE RS

IME IN PRIIMEK	ORGANIZACIJA	PODPIS
Bronco KRAMBČIČ	FKBU	
DORIS LETINA	ZSPM	Doris L.
MEDIŠ ED ALTOVIČ	SK.S.	
Blanko VRAS	GZS-ZKP	
IRENA ULE	Zveza kmetov Slovenij	
FRANCO REČONJA	KGS-ZAVODRS	
MARNO LOVČ	FDV (CEP ~~KRANA~~ SEP)	
LUKA JUVANČIČ	ULBF (CEP SEP)	
BRIL ERJAVEC	ULBF	
DEJAN ŽIDAN	MUCN	
IGOR AHČEVIČ	MKGP	
TADEJA KUŠ MAJER	MKGP	
ROKLAN ŠTARBE	ZZS	
ANITA JANI	ZZS	
PETER VRIŠK	ZZS	
MARJETA BIŽJAN	MKGP	